

Juletræer og pyntegrønt

Anlæg af juletræ- og pyntegrøntkulturer er et godt alternativ til landbruget. Men det er også en tillidssag, som kræver, at De får god rådgivning og har en stor faglig ekspertise i ryggen.

Hos Hedeselskabet har vi projekteret, plantet, vedligeholdt og solgt fra tusindvis af hektarer med juletræer og pyntegrønt.

Det giver vore kunder den største mulige sikkerhed for et godt økonomisk udbytte - uden overraskelser undervejs.

Kontakt Hedeselskabet og få et konkret tilbud på anlæg af Deres juletræ- og pyntegrøntkulturer.

Lokalkontakt:

Skovfoged N. Nielsen

Telefon 98 29 60 18

Biltelefon 30 86 22 28 eller:

HEDESELSKABET

Nordjyllands skovdistrikt
Nyhavnsgade 6, 9100 Ålborg
Telefon 98 12 14 77

L O D S E J E R S A M M E N S L U T N I N G E N

HAMMER BAKKER

Familiens økonomi er i gode hænder hos os

Det er vort mål, at vore kunder får mest muligt ud af deres penge - for vi har en interesse i, at det går godt for alle her i lokalområdet. Derfor kan I altid regne med imødekommenhed og effektiv hjælp, når I kommer hos os og søger rådgivning omkring familiens økonomi.

 Nørresundby Bank
- den lokale bank

Bestyrelsen for Lodsejersammenslutningen Hammer Bakker

Formand:

Tage Kragbak, Ørndal, Vesterbæk 45
9310 Vodskov
Tlf.: 98 29 69 99

Næstformand:

Werner Davidsen, Brødlandshuse, Søhusevej 85
9310 Vodskov
Tlf.: 98 28 66 22

Kasserer:

Svend Nielsen, Søhuset, Søhusevej 62
9380 Vestbjerg
Tlf.: 98 29 65 08

Sekretær:

Niels Anderasen, Den Røde Gård, Den Røde Gårds Vej 2
9310 Vodskov
Tlf.: 98 29 30 02

Bestyrelsesmedlem:

Werner Kindberg, Mølbjergvej 21
9380 Vestbjerg
Tlf.: 98 29 68 18

Redaktør:

Ebbe Gotfredsen, Store Stapis, Hammergej 48
9381 Sulsted
Tlf.: 98 26 22 03
Fax. 98 26 27 70

Hestevognstur søndag den 30. August 1998

I lighed med to tidligere arrangementer havde Lodsejerssammenlutningen Hammer Bakker i fællesskab med Vendsyssel Køreforening i august måned tilrettelagt hestevognstur i Hammer Bakker for de to foreningers medlemmer.

De ca. 160 deltagere mødtes kl. 9.30 til kaffe og rundstykker på gårdspladsen på Den Røde Gård i Gl. Vodskov. Efter morgensang til harmonikaakkompagnement og fanfare af de tre jagthornblæsere steg de mange mennesker ombord i 15 hestekøretøjer. Turen gik derefter forbi Storemose og Skeldal til første stop, som var stenen til minde om Sagfører Olesen på Brødlandsbakken. Anthon Thøger Larsen fortalte om mindesten og sagførerens virke i Hammer Bakker.

Den lange hale af hestevogne fortsatte derefter mod vest af Søhusevej forbi Ørndal, nord om Søhusene og mod Sulsted Kirke. Den store plads ved siden af kirken dannede ramme om turens ølpause.

De mange heste blev næste gang bragt til stop ved Helene-kilde, hvor Anthon Thøger Larsen igen øste af sit store vid om Bakkernes historie. Ad Hammer Kirkevej fortsatte turen igen mod øst, forbi Torndal og mod syd forbi Pebermosen. Det var kort efter Tusborg, at den meget sorte himmel åbnede sluserne. Skønt de fleste havde medbragt regntøj, var der vist ingen, der nåede at få det på. Det regnvejr, der på ca. halvanden time gav 53 mm nedbør, gjorde at alle deltagerne i de åbne hestevogne var gennemblødte, da kortegen kun ca. 15 min. efter regnen var begyndt, nåede Den Røde Gård.

Turen skulle være afsluttet med en fælles indtagelse af den medbragte frokost på gårdspladsen, eller hvis det trak op til regn i laden. Men alle var så våde, at kun få af deltagerne i hast indtog deres mad i laden inden de tog hjem for at skifte til tørt tøj. Den megen regn forvandlede den græsmark, hvor hestetransporterne stod parkeret, til et søle.

Alle disse køretøjer måtte en for en med traktor trækkes ud til fast vej, før alle kunne drage hjem.

Det blev en våd afslutning på et arrangement, der kunne være blevet endnu mere vellykket, hvis vi kunne have afsluttet med frokost, harmonikamusik og fællessang under åben himmel.

Niels Andreasen.

Oprydning i Hammer Bakker i 1999-02-06

Som i tidligere år planlægges oprydning i Hammer Bakker gennemført i perioden:

Mandag den 19. – mandag den 26. April 1999

Der vil blive truffet aftale med Aalborg Kommune om opstilling af tre containere på parkeringspladsen ved Brødland, og disse vil være åbne dagligt fra kl. 17.00 – 18.00.

Der ryddes op langs vejene i bakkerne, og vi ville meget gerne have ryddet op langs bakkernes ydre kant, især ved parkeringspladserne og stoppestederne ved Uggerhalne.

Såfremt nogen vil stille sig til rådighed et par timer i omhandlede uge, bedes man venligst melde sig hos Ebbe Gotfredsen på telefon 98 26 22 03.

Samme sted kan man få aftalt om udlevering af affaldssække.

Skolebillede ca. 1910. Forreste række fra venstre: ?, Knud Christiansen, ?, Valdemar Møller, Morten Jensen, Thorvald Larsen, ?, ?. 2. række fra venstre: Fru Andersen, Asbjørn Andersen, ?, ?, Margrethe Jensen, Gerda Hansen, ?, ?, ?, ?. 3. række fra venstre: ?, Dagny Møller, ?, ?, ?, ?, Frida Hansen (centralen), ?, Erna Hansen (centralen), ?. Bageste række fra venstre: Lærer Andersen, ?, ?, A. Koch, ?, Ejner Christensen, ?, ?, Adam Poulsen.

I skolehaven, 1914. Forrest fra venstre: Mary Christensen og Mary Jensen. Forreste række fra venstre: Meta Jensen, Sørine Pedersen, Elnora Kindberg, Karoline Christensen, Herdis Jensen, Inga Rasmussen, Dagmar Larsen, Magda Pedersen, Hedvig Sørensen. 2. række fra venstre: Elfrida Kindberg, Marie Hansen, Emma Larsen, Dagny Møller, Anna Pedersen, Kristine Jensen, Anna Sørensen, Poula Poulsen, Karla Jensen, Cecilie Koch. 3. række fra venstre: Lærer Andersen, Asbjørn Andersen, Markus Larsen, ?, Knud Jensen, ?, Møller Nørgaard, ?, William ?, Villy Jensen, Fru Andersen. Bageste række fra venstre: Peter Broen, ?, Aage Jensen, Adolf Koch, Ejner Christensen, Valdemar Møller, Harald Poulsen, Thorvald Larsen.

I 1727 blev der ganske vist udpeget en placering, men da de 20 rigsdaler »ey vare tilstrekkelige nok til et Skole-Huus at opbygge, og Sognemændene ey heller vare eenige om Pladsen« kneb det med at få planerne realiseret. Jens H. Stampe døde 1733, og hans enke besluttede i februar 1734 at give 20 rigsdaler til formålet, så der i alt blev 40 rigsdaler til at bygge en skole for.

Dermed lykkedes det; fundatsen blev nedskrevet og bevidnet. Den er dateret 6. maj 1734, og det anføres i sidste afsnit: »at Skole-Huusset nu er opbyggt, bestående af 6 Fag* i Længden og 4 Fag i Breden«. Beliggenheden kendes ikke nøjagtigt, men det har været tæt ved de nuværende skolebygninger.

Denne fundats er altså Grindsted skoles »dåbsattest«, og legatet har bestået indtil 1981, hvor det af administrative årsager blev ophævet af stiftamtet, der stod for administrationen. Undertegnede har som den sidste modtaget den årlige udbetaling, der i tidens løb er svundet ind til 8 kr. Man ved kun lidt om skolens første periode, men den har nok ikke adskilt sig meget fra datidens andre almueskoler. Eleverne var børn af sognets landbobefolkning og havde derfor en naturlig pligt til at deltage i landbrugsarbejdet alt efter alder og evne. Antallet af børn kender vi ikke, men det nævnes i matriklen af 1688, at Grindsted by består af 29 ejendomme, der er beboet af 40 familier. Datidens bondesamfund ændredes kun langsomt, og familierne var børnerige, så der måske ved grundlæggelsen har været 40-50 børn, som ikke alene kom fra byen, men også fra Brødland, Torndal, Østbjerg, Møgelose og Sølgårde, idet næppe alle børn fik skoleundervisning.

Eleverne har af praktiske grunde været delt i to klasser, »stu'r« og »bette« klasse. De ældste gik mest i skole i vinterhalvåret, for om sommeren kaldte markarbejdet, og desuden skulle der vogtes får på bakkernes lyngbevoksede skråninger, og der skulle flyttes kreaturer i de lavtliggende engarealer. Yngre elever havde de fleste skoledage i sommerhalvåret. De kunne bedre undværes hjemme, og vintertidens vanskelige føre og mørke kunne gøre en lang skolevej besværlig for en lille purk. Man gik i hver klasse 3-4 år, idet oprykning skete efter lærerens skøn, ikke efter alder, og desuden skulle man bestå eksamen, der blev afholdt en eller to gange om året, og hvor præsten, som var formand for sognets skolekommission, eventuelt sammen med andre kommissionsmedlemmer var til stede for at overvære overhøringen. Undertiden var provsten eller biskoppen mødt op (visitats). Det er et forbløffende faktum, at denne skoleform med få ændringer holdt sig i næsten 200 år, og ældre folk i sognet kan berette, hvorledes de som store børn i sommerperioden kun gik i skole om onsdagen, mens enelæreren de øvrige dage tog sig af de yngre, og i vinter-

* = 1 fag = 1,6 m)

Fra skolegården, 1917 (bem. stråtaget). Forreste række fra venstre: Petra Eriksen, Johannes ?, Aage Nielsen, Villy Schønning, Johanne Kristensen, Helga Nielsen, Edith Ravn, Petra Olsen, Signa Jørgensen. 2. række fra venstre: Poul Pedersen, Gerda Hansen, Metha Henriksen, Anna Frandsen, Mary Sørensen, Metha Poulsen, Elna Koch, ?, Marie Klogborg, Sofie Jensen, Marie Pedersen. 3. række fra venstre: Mary Pedersen, Mary Eriksen, Karen Ravn, Petrea Kristensen, Petrea Rasmussen, Mary Pedersen, Martha Jørgensen, Gerda Larsen, Emma Frandsen. 4. række fra venstre: Hedvig Sørensen, Fru Andensen, Charlotte Koch, Jenny Rasmussen, ?, Agnes Møller, Katrine Jørgensen, Anna Sørensen, Cecilie Koch, Marie Nielsen, Mary Kristensen, ?. 5. række fra venstre: Lærer Andersen, Frits ?, Holger Møller, Karl Aage Pedersen, Ernst Hansen, Walther ?, Ejnar Larsen, Harald Eriksen. Bageste række fra venstre: ?, Anton Frandsen, Marius Ravn, Hjalmar ?, Asbjørn Andersen, Vilmar ?, Niels Frandsen, Mejer Sørensen.

Pigerækken i den store klasse, 1923. Fra venstre ses: Hedvig Sørensen, Elna Koch, Petrea Christensen, Anna Frandsen, Mary Eriksen, Astrid Jensen, Gerda Larsen, Petrea Rasmussen, Meta ?, Mary Pedersenn, Edith Ravn, Lydia ?, Helga Nielsen, Martha ?, Sofie Jensen.

perioden var det så omvendt. Først fra 1919 var der ansat 2 lærere ved Grindsted skole.

Lad os et øjeblik se på, hvorledes det i Grindsted skoles første tid i øvrigt stod til i landet på det skolemæssige område.

Da den pietistiske monark Christian VI i 1736 indførte den tvungne konfirmation, blev der overalt i landet behov for en forberedelsesundervisning, og derfor fulgte i 1739 en skolelov, som påbød alle landsogne at oprette skoler for børn, der ikke undervistes privat, men hård modstand tvang allerede året efter kongen til at ændre loven, og det blev i landdistrikterne overladt til godsejernes velvilje at oprette skoler. Resultatet blev også derefter, og først et halvt århundrede senere, da revolutionstankerne fra Frankrig overalt fik folk til at rejse kravet om undervisning og oplysning, begyndte der for alvor at ske noget.

Anderledes gik det i Grindsted, hvor generation efter generation i den ydmyge, stråtækte bindingsværksskole blev undervist i læsning, skrivning, regning og religion. Midlerne var enkle: Læreren havde en tavle (sikkert hjemmelavet, af træ og malet). Her skrev han for med kridt, og børnene læste så det skrevne højt og skrev måske også på tavlen. Ellers foregik skriveundervisningen ved hjemmelavede »sandborde«, dvs. borde med en flad bakke med sand, hvori der kunne skrives med en griffel, eller på vokstavler, der bestod af et træstykke med en fordybning til voks. Her benyttede man også en griffel, hvorefter voksen glattedes igen.

De første mange år havde eleverne ingen bøger, papir var håndlavet og dyrt, derimod havde læreren en bibel samt Jesper Brochmanns Huspostil (postil = prædikensamling). Bibelen var skænket skolen af Jens Stampes enke. Det fremgår af en tilføjelse til legatfundatsen skrevet af provst Lassen i Vadum, at enken også »har givet Skolen en god Jernkakkellovn, der altid bliver som Inventarium udi samme, hvilket Sognepræsten har at observere, når Skifte sker på Skoleholdere«.

Formentlig har børnene siddet ved langborde på tilhørende smalle bænke uden ryglæn, men møblerne har sikkert været hjemmelavede og skænkes derfor ikke nogen opmærksomhed.

Derimod vågede man nidkært over det anførte »Inventarium«, for i 1795 får regnskabet i legatbogen af amtsrevisoren en bemærkning: »Der mangler Forklaring, om den til Skolen skænkede Bibel og Jernkakkellovn endnu er til Stede og brugbar, hvilken Forklaring årlig for Fremtiden må gøres. »Dette rådes der bod på det følgende år, hvor pastor Spliid oplyser, at begge dele er til stede og i god stand, og han tilføjer: »Mere Inventarium findes ej ved Skolen undtagen en gammel, næsten ubrugelig Brochmanns Huspostil«. Lignende forklaringer afgives årligt af præsten, indtil kakkellovnen endelig udskiftes som udslidt i 1801, hvorimod bibelen først

i 1823 er »aldeles opslidt og ubrugelig, kun Levningerne deraf er tilstede«, men da har den jo også været i daglig brug i næsten 90 år, ak ja. Embedet var magert, og de første skoleholdere havde kun et fattigt udkomme, men sådan var det i de fleste landsogne. Det hed ganske vist i Christian VI skoleforordning af 1739: »Kongen formoder, at man behandler Skolelærerne således, at de ikke skal gøre deres Arbejde sukken-de«, og den foreskrevne løn var forøvrigt: 12 rdl., 5 tdr. rug, 7 tdr. byg, frit græs og foder til 2 køer og 6 får samt 25-30 bondelæs tørv. Men reglerne blev ikke efterlevet, og der kendes eksempler på, at selv mønsterlærere måtte opgive embedet, fordi de ikke kunne få deres løn.

Det var en naturlig ting, at skoleholderen skulle leve »som en Bonde blandt Bønder«, og der blev da også tillagt skolen i Grindsted »4 tdr. land Agerjord af ret god Bonitet«. Området lå vest for den nuværende skole og benævntes skolemarken.

Den første skoleholder var formentlig Anders Asmussen, hvis enke, Mette Jensdatter, døde ved juletid 1746. I 1745 nævnes Anders Pedersen, i 1748 Jens Poulsen og i 1755 Jens Pedersen, der alle tre roses i biskop Broder Brorsons visitatsbog. Christen Jørgensen Fanøe tiltrådte som skoleholder i 1755. Han var den første, som tillige var sognedegn i Hammer-Horsens og havde således to lønninger, en meget benyttet løsning i tiden, for skoleembedet var næppe nok at leve af. Der var mange munde at mætte, han blev far til 10 børn. Af sognepræsten fik han prædikaten: »en kristelig, flittig og ædruelig Mand, som tjente vel, både i Menigheden og i Skolen i Grindsted«.

Han døde i embedet og efterfulgtes i 1768 af Nicolaj Pedersen Toft, som også var sognedegn. Han var vellidt, men det gik ham ilde, for synet svigtede, og inden han var fyldt 50, var han blevet helt blind og måtte frasige sig både kirke- og skoletjeneste. Regnskabsbogen afspejler hans vanskeligheder. 1793 er det sidste år, hvor han med usikker hånd selv skriver kvitteringen for sin løn, derefter underskriver han blot. I 1799 ansøger han i et brev Hammer kirkes ejer om, at hans hjælpelærer gennem 1 1/2 år må blive hans efterfølger og sørge for ham. Således gik det; der blev bygget en aftægtslejlighed på 4 fag til skolehuset, og han indgik en kontrakt med efterfølgeren (som kort forinden var blevet hans svigersøn) om, at han fortsat skulle have visse indtægter fra degneembedet samt den halve mælk fra en ko og indtægterne fra et får.

Den første skole skulle ifølge fundatsen vedligeholdes af sognets bønder uden nærmere specifikation, og det har muligvis givet problemer, for i 1800 var den erstattet af en ny skole på 5 fag (altså 5 x 1,6 m = 8 m), heraf er de 3 til skolestue (med jernbilæggerovn) og 2 fag til skorsten og tørve-

hus. Huset var af bindingsværk med stråtag, havde klinede vægge og betegnes som »nogenledes vedligeholdt«.

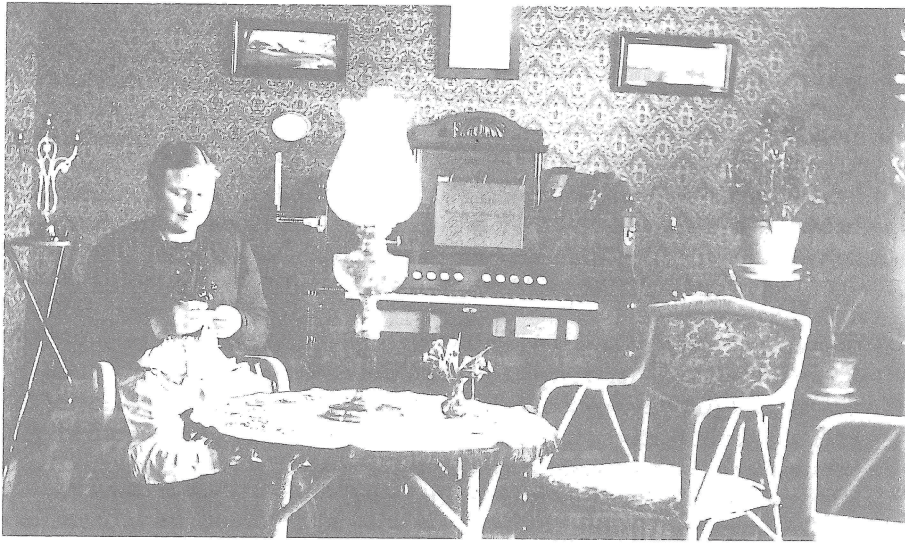
Tofts efterfølger, Emmer Andersen Svenstrup, fik af pastor Spliid skuds-målet: »en ung Mand af godt Hoved og Hjerte«.

En decembemat i 1809 nedbrændte degnehjøligen, og Svenstrups familie mistede næsten alt indbo. Tiderne var vanskelige, for Englandskrigene havde skabt inflation, og Svenstrup havde stadig sine svigerforældre at forsørge. Pastor Spliid bad biskop Jansen i Aalborg træde til og hjælpe, og denne udsendte da en rundskivelse i stiftet, hvori han anbefalede »om-meldte brandlidte Degn, der er en særdeles retskaffen Mand, der sidder med Kone og tre små uopdragne Børn og ved denne Ildebrand er kommet i den kummerligste Forfatning«. Der indkom ca. 300 rdl., og selv fra det fjerne Viborg kom der 10 rdl. til »den brændte Degn i Grindsted«.

Omkring år 1800 nedlagde man degneembederne, og degnelønnen gik så over til de skoleholdere, som gjorde kirketjeneste, og som derefter kaldtes »skolelærere og kirkesangere«. Fra 1814 var Svenstrup således lærer i Grindsted og kirkesanger ved Hammer kirke. Forøvrigt var man begyndt at uddanne lærere.

I tiden op mod år 1800, da der arbejdedes med bondestandens frigørelse, havde regeringen et vågent øje for, at hvis frigørelsen virkelig skulle være til gavn for bønderne, måtte der oplysning til, altså en virkelig gennemgribende forbedring af skolevæsenet på landet. Fremskridtets mænd var ivrige for sagen; de indså, at der var brug for flere skoler, bedre lokaler, en bredere undervisning og dygtigere lærere. Men det sidste krævede en egentlig læreruddannelse. Derfor blev Blågårds Seminarium oprettet i 1791, og snart blev der herfra udsendt dygtige seminarister, men det antal lærere, som seminariet kunne uddanne, var kun lille i forhold til, hvad der var brug for. En del præster oprettede derfor seminarium ved deres præstegårde, og her lagde man som regel vægt på, at de kommende lærere ikke alene magtede det boglige, men også kunne være foregangsmænd i det praktiske arbejde i landsognene. Derfor måtte de i læsetiden tage del i præstegårdens drift, men oplærtes også i landmåling, biavl, dyrkning af hør og humle, plantning og lignende.

Ifølge hoveriindberetningen af 1789 bestod Grindsted by af 16 fæstegårde, hvoraf 5 gjorde hovtjeneste til Attrup, 3 til Langholt og resten til Vraa, men derudover var der 22 huse, hvoraf de halve havde jord. Byen var en »rundby«, idet dens gårde og huse grupperede sig i en aflang kreds omkring en stor og to mindre damme eller gadekær. Efter det følgende århundredskifte gik Grindsteds ejendomme efterhånden over til selveje. Jordenes udskiftning skete i 1812.

Frk. Pedersen i sin lejlighed (nuværende lærerværelse), beg. af 20-erne.

Frk. Pedersen med 1. og 3. klasse, 1942. I forreste række fra venstre: Jens Chr. Broen, Bent Christiansen, Aage Pedersen, Kjeld Jensen, Henning Olesen. 2. række fra venstre: Jens Laurits Nikolajsen, Anders Svendsen, Grethe Nikolajsen, Else Christensen, Ejvind Poulsen, Ejgil?, Jens Starcke, Jens Leth Svendsen. 3. række fra venstre: Zitta Christensen, Sinnne Nielsen, Ester Pedersen, Ruth Larsen, Frk. Pedersen, Magda Jensen, Dorthea Rasmussen, Karen-Lise Jensen, Erna Christensen, Marie Knudsen. Bageste række fra venstre: Jørgen Christensen, Knud Mathisen, Knud Starcke, Charles Jensen, Elis Pedersen, Jens Bernhard Pedersen, Alfred Sørensen, Rudolf Jensen, Poul Jensen.

Om lærerne i 1800-tallet foreligger der kun spredte oplysninger, men de har repræsenteret en helt anden undervisertype end sognedegnene og de ældre forgængere i embedet. Deres navne og embedsperiode fremgår af bilag 2.

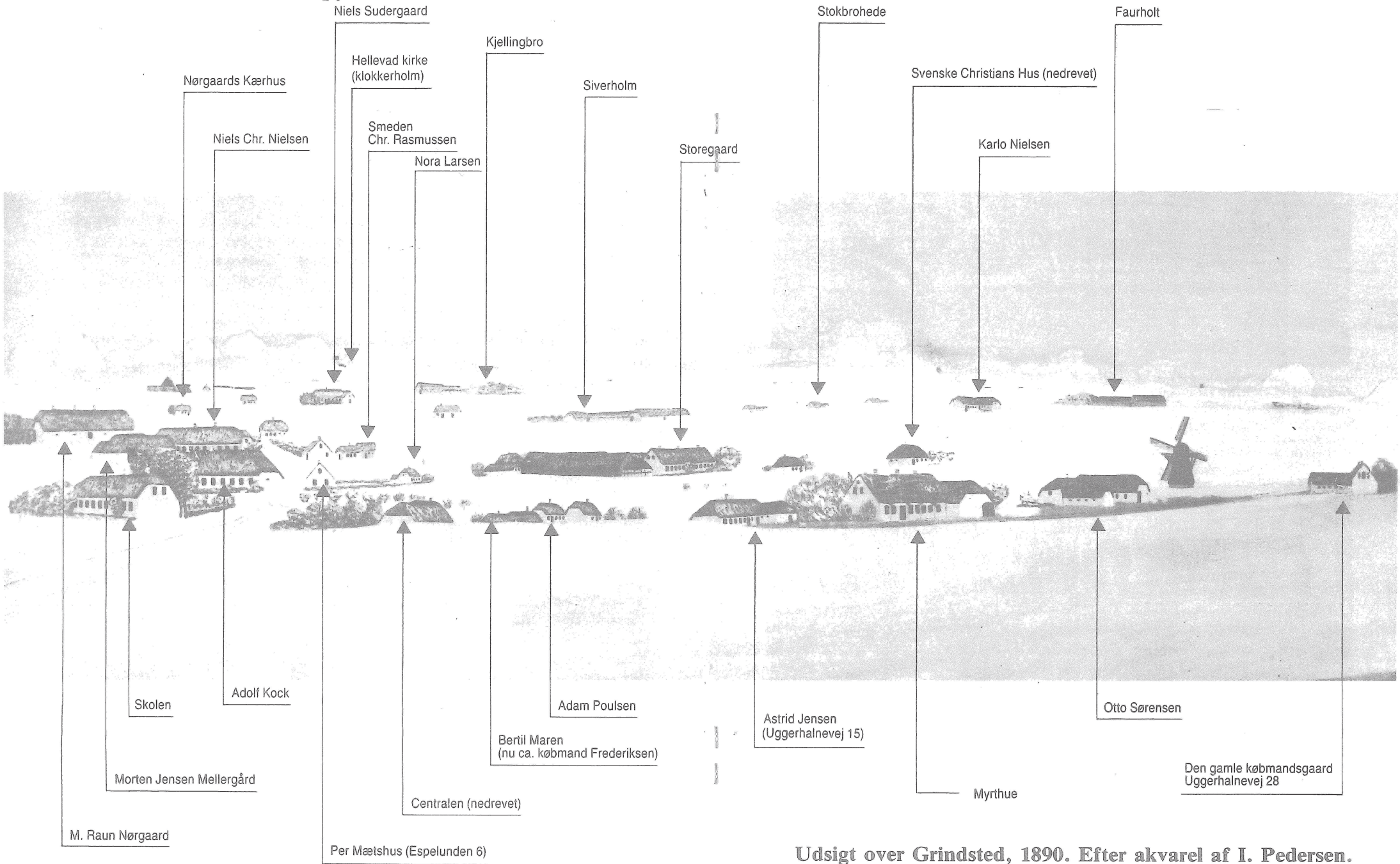
Skolernes vilkår ændredes drastisk med lovene af 1814, som bl.a. foreskrev, at alle børn i hele landet skulle undervises, og at udgifterne til skolernes drift skulle pålægges alle sognets beboere, uanset om de havde børn i skole eller ej. Dermed var det fastslået, at skoleundervisningen var en samfundsopgave, folkeskolen var skabt. Udviklingen gik nu ikke lige hurtigt overalt, for mens de nye love ret hurtigt førte til forsvarlige undervisningsforbedringer på øerne, nåede man helt frem til omkring år 1900, før man overalt i landet havde nået de mål 1814-lovene havde fastsat. En nyhed i undervisningen var læsebogen med dens almenorienterende indhold, og der blev indført nye fag, sang og gymnastik, dog uden selvstændig plads på skemaet. Læreruddannelsen blev sat i system, idet den første seminarielov kom i 1818. Der blev efterhånden råd til stadig flere undervisningsmidler. Der anskaffedes skifertavler til eleverne til brug for regne- og skriveundervisningen. Man skrev med en griffel og tørrede derefter det skrevne bort med en svamp, og det blev almindeligt at skrive på papir.

1856 blev det ved lov fastsat, at der »ikke gerne« måtte være over 90-100 børn i en skole med kun en lærer; hvis børnetallet lå ret fast over 100, delte man distriktet op og oprettede en skole mere. I Grindsted havde lærer Klitgaard i 1859 45-50 børn, og det fremgår i øvrigt af oplysningerne om embedet, at hans løn udgjorde 6 tdr. rug og 25 tdr. byg, dog havde han biindtægter på 20 rdl. foruden Stampes legat, som årligt gav 2 rdl. 64 skilling. Boligen var »tildels kun med klinede Vægge, men rummelig og bekvem«. Til skolen hørte en jordlod på 7 tdr. land, og der holdtes 3 køer og 2 får.

Det samme år, 1859, fik kvinderne forresten adgang til seminarierne, og fra 1867 kunne de endda ansættes som »lærerinder« i folkeskolen. I disse år blev undervisningsfagene udvidet med historie og geografi, og »Lærebøgerne måtte ikke kræves lært udenad«.

Sandsynligvis har dette krav været vanskeligt at efterleve i Grindsted, for en opgørelse over undervisningsmidler et halvt århundrede senere, i embedsbogen for 1907, viser, at man var selvforsynet med bøger til dansk, regning og bibelhistorie, men at skolen kun havde een »Fædrelandshistorie« samt een geografibog.

1868 var et begivenhedsrigt år i Grindsted, for da byggede man ny skole, som foruden en udmærket bolig på 5 værelser til læreren, S. Kr. Jensen, der var tiltrådt året før, tillige rummede en skolestue på hele 45 m². I dette

Udsigt over Grindsted, 1890. Efter akvarel af I. Pedersen.

Lærer Damgren i ældste klasse, 1933. *Pigerne fra venstre:* Lilly Jensen, Gertrud Jensen, Ebba Damgren, Edit h Munch, Marie Jensen, Karoline Nielsen, Asta Jensen, Mathilda Pedersen, Anna Pedersen, Elly Madsen, ?. *Drengene fra venstre:* Peter Pedersen, Ejner Fogth Hansen, Verner Frederiksen, Jens L. Rasmussen, ?, Christian Olsen, Sv. Aa. Christensen, Anders Madsen, Aksel Pedersen, Senius Nielsen. *Bagest i lokalet:* Lærer Damgren.

4. klasse 1937/38 i nuværende musiklokale. *Fra venstre ses:* Anna Haurlev Christensen, Lærer Damgren, Lisbeth Kjeldsen, Margit Damgren, Ingeborg Sudergaard, Inger Larsen, Else Jensen, Sigrid Pedersen, Nancy Pedersen, Inga Gustavsen, Karl Anders Pedersen, Elly Nielsen, Albert Jensen, Christian Starcke, Else Petersen, Bodil Christensen, Poul Larsen, Elly Jensen, Regnald Pedersen, Vanda ?, Karen Rothmann, Beck Jensen.

ene lokale undervistes Grindsteds børn frem til 1919. Bygningen er i dag skolens ældste og rummer bibliotek, lærerværelse, kontor samt håndarbejdslokale.

Skolen havde jordtilliggende, og der holdtes et par køer og 3-4 får. Læreren var fortsat aflønnet i naturalier, men biindtægterne steg dog gennem årene (1877: 188 kr., 1887: 206 kr. og 1897: 235 kr.)

Først i 1907 fremsendte lærerne på sognets skoler en ærbødig ansøgning til sognerådet om salg af jordlodderne ved de 4 af sognets 5 skoler samt en forsvarlig forhøjelse af den nyligt indførte pengeløn. Ansøgningen blev imødekommet, og læreren kunne herefter samle sine kræfter om undervisningen. Det kunne også være nødvendigt, for børnetallet steg fra omkring århundredskiftet, hvor der var 45-50 børn, og frem til 1915, hvor lærer Andersen i sine to klasser havde 76 børn, heraf gik de 27 i I. klasse og 49 - niogfyrre - i II.

Lærer Andersen beskrives af sine nulevende elever som et venligt menneske med en enestående fortælleevne, men selv dette kunne ikke i længden forhindre, at en udbygning og klassedelning blev nødvendig.

Der blev udarbejdet flere projekter, heraf et med en næsten herregårdsagtig klassefløj med bolig i overetagen, frontispice og fire kviste, men trods »gullasch-tiden« sejrede sparsommeligheden i sognerådet, og man valgte at opføre en mere beskedne, men ganske udmærket bygning med to klasseværelser (henholdsvis til 40 og 34 elever) og et rummeligt indgangsparti midt i bygningen med plads til en mængde overtøj og masser af træsko. Denne fløj rummer i dag musiklokale og sløjdsal. Arkitekten var Hother Paludan, Aalborg. Hovedentreprisen havde muremester M. Jørgensen, Nr. Uttrup, og bygningen kostede forresten 20.179 kr. (malerarbejde ikke medregnet).

Bygningen blev taget i brug den 1. marts 1919, og forinden var der blevet ansat en lærerinde ved skolen, den navnkundige og højtelskede frk. Pedersen, der indtil sin pensionering i 1951 moderligt underviste hundredvis af Grindsted- og Uggerhalnebørn.

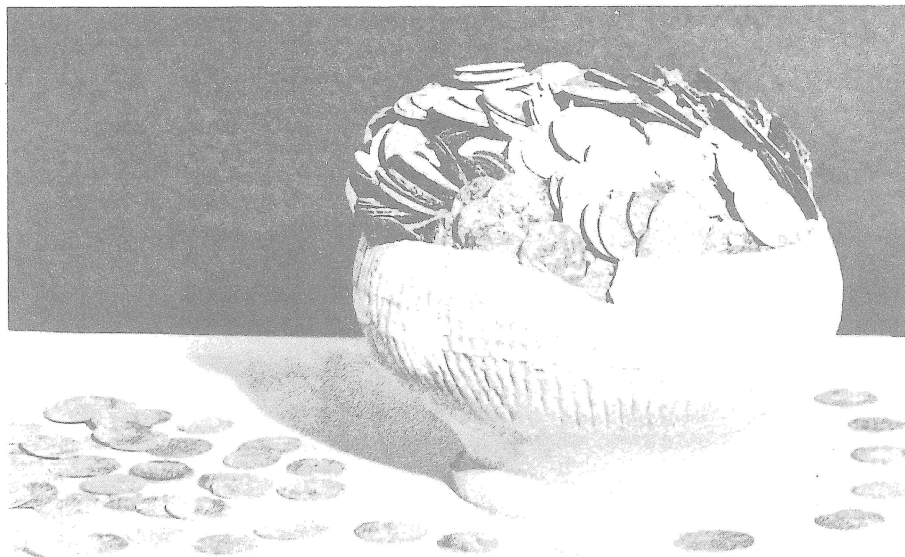
Fra 1919 var der fire klasser på skolen, hvoraf læreren tog sig af II og IV, lærerinden havde I og III.

Årene gik, og børnetallet voksede stadig. I 1940 var der 100 børn, og en ny udvidelse kom på tale. Et ambitiøst projekt, en vinkelfløj med gymnastiksal, sløjdløkkale, bibliotek og klasseværelse blev udarbejdet, men tiderne var ikke til udskjelser, og forslaget blev atter skrinlagt.

Det var i lærer Damgrens embedsperiode. I samfulde 34 år, fra sin ansættelse den 1. maj 1929 og til pensioneringen i 1963, lagde han sin livsgering i Grindsted skole. En livlig og temperamentsfuld personlighed med sans for gode præstationer og dygtige elever.

Frk. Pedersen i 3. klasse, 1939. Fra venstre: Knud Risager, Emanuel Nielsen, Niels Otto Christensen, Verner Christensen, Sigurd Pedersen, Harry Jensen, Søren Hoff Larsen, Børge Svendsen, Tage Rothmann, Orla Jensen, Olfert Jensen, Margit Jensen Frk. Pedersen, Lissi Koch, Kamille Østergaard, Elly Eriksen, Karen Christensen, Sigrid Christensen, Johanne Christensen.

Møntskatten, fundet 1955.

I 1955 blev det besluttet at bygge en ny lærerbolig, som skulle afgrænse skolegården mod syd, efter at man havde forlagt den gamle sognevej, som fører gennem bakkerne mod Vodskov, og som på ældre billeder kan ses passere skolen umiddelbart syd om den gamle skolebygning.

Under udgravningen til villaens kælder fjernede vognmand Skindbjerg og hans medhjælper Børge Hansen en gammel hustomt på stedet, og i skorstensbunden fandt de en lerpotte med en værdifuld sølvskat. Den bestod af hele 2141 mønter, som alle er slået i perioden 1563-1716. De ældste mønter udgør kun en mindre del, langt de fleste er fra tiden mellem 1640 og 1716, og det er nærliggende at antage, at skatten er nedgravet i ufredstiderne under den store nordiske krig (1700-1720). Møntskatten opbevares på Aalborg historiske museum, og huset benyttes i dag til specialundervisning.

I begyndelsen af 50-erne blev lærerstaben udvidet til tre. Den afholdte Cecilie Nielsen begyndte sin gerning ved skolen i 1952, og mange af nutidens unge og voksne mindes med glæde skoletiden hos deres kærlige, men bestemte lærerinde. Også efter sin pensionering i 1976 har frk. Nielsen gjort sig stærkt gældende i området, bl.a. gennem sine indholdsrige pensionistarrangementer, som altid er meget velbesøgte.

1956 blev Johs. Pedersen ansat ved skolen. En munter, livfuld, moderne lærer, som ved Damgrens afsked i 1963 ansattes i dennes embede og blev en afholdt førstelærer.

Op gennem 60-erne tog udviklingen fart. Skoleloven af 1958 havde skabt behov for moderniseringer i undervisningen. Man havde fået indført årgangsdelte klasser, som vi kender dem i dag, og fra august 1964 sendtes 6. og 7. årgang til Langholt skole, fordi der manglede faglokaler i Grindsted. Efter 7. klasse kunne eleverne fortsætte skolegangen på Vodskov skole, men fra 1. august 1968 ophørte denne ordning, og børnene flyttedes direkte til Vodskov skole efter 5. klasse. Da Vodskov skole fik vokseværk, måtte ordningen atter revideres, og fra 1978 har Sulsted skole været vor overbygningsskole.

Der blev også ansat flere lærere ved Grindsted skole, og i 1967 opførtes den første pavillon med to nye lokaler. Efter kommunesammenlægningen i 1970, hvor skolen kom under Aalborg kommunes veludbyggede administrationsapparat, fik vi endnu en pavillon, og samtidig oprettedes den første børnehaveklasse. I 1978 opførtes den tredje pavillon, og i 1979 kom den afgørende og store forbedring. Gennem mange år havde man savnet en gymnastiksal, men fremsynede mennesker fik planerne ændret, så man i stedet byggede en idrætshal med alle moderne faciliteter, og der blev anlagt et tidssvarende idrætsanlæg. Det er ingen overdrivelse at fastslå, at dette blev en skelsættende saltvandsindsprøjtning, ikke blot

for skolen, men også for vore mange idrætsfolk, ja, for hele lokalbefolkningen.

I 1981 blev den gamle skolebygning renoveret, og der indrettedes mediatek, lærerværelse, håndarbejdslokale, samt kontor, og i slutningen af 1983 blev pavillon nr. 4 opført.

Dermed er vi fremme ved skolen, som den tager sig ud i dag, en blomstrende landsbyskole med ti undervisere og et stabilt elevtal omkring 150, beliggende i et lokalsamfund, hvor befolkningen med liv og sjæl tager del i skolens dagligdag og bl.a. energisk deltager i forberedelserne til det forestående jubilæum.

B. Echters

2. og 4. klasse med fru Damgren i skolehaven, sommeren 1942. I forreste række ses fra venstre: Bent Larsen, Knud Jensen, Karl Chr. Poulsen, Ella Sanden, Asta Christensen, Inga Jensen, Birgit Jensen. 2. række fra venstre: Søren Peter Mathisen, Aksel Pedersen, Poul Knudsen, Jørgen Christiansen, Hans Christensen, Erik Nielsen, Edvard Jensen, Svend Jensen, Poul Jørgensen, Jens Myrthue Jensen. 3. række fra venstre: Ester Sørensen, Lissi Koch, Magda Poulsen, fru Damgren, hr. Damgren, Ebba Damgren, Elly Larsen, Ella Jensen. 4. række fra venstre: Karen Christensen, Olga Jensen, Lisbeth Svendsen, Sigrid Christensen, Annelise Pedersen, Elly Eriksen, Kamille Østergaard, Britta Nikolajsen, Ellen Larsen. Bageste række fra venstre: Poul Koch, Kresten Christensen, Knud Risager, Orla Christensen, Sigurd Pedersen, Hans Kvist, Tage Jensen, Peter Risager, Harry Jensen.

Fundats

Sit fædrehelighed med Gud
og for sine mange velsignelser, og til
nogen hjælp og hjælp for de enkelte i
Stammet bog. Gaver skidder,
denne fællesværdige og jørgensen,
nu kære Mag^{ter} Mendrich Stam
pe, i det velbegynde kære kære
givet 200 =. Gaverne, hvor det der
fælles arbejde, om xx 5 =, hvor det
indskaber til enkelte i fælles bog,
den anden fælles skal 5 =. indgaver
til den fælles kære kære kære kære
lige fælles, at fælles og indkøbte,
fælles og kære kære 20 =. til de
kære = fælles Opbyggelse er kære

FUNDATS

Grundregel for en stiftelse eller oprettelse af legater, skoler o.l.
Af det latinske ord fundare = lægge grund, samle fundament.

Mag. Hendrich Stampe, Sogne-Præst til Aistrup, og Søn, givet 240 Rdlr.; De 40 Rdlr. ere anvendte til Skole-Huuset i Grindsted, af de øvrige 200 Rdlr. nyder Skoleholderen i Grindsted den halve Rente, og Hammer-Sogns Fattige den halve Rente. Fundatzen er af 9. Febr. 1734, og lyder saaledes:

Til Taknemmelighed imod Gud og for sine mange Velsignelser, og til nogen Trøst og Hielp for de Fattige i Hammer-Sogn, haver den forstum Vælærverdige og Høylærde, nu Salige Magister HENDRICH STAMPE, i det velsignede Jesu Navn givet 200 Rdlr. Courant, hvoraf den halve Rente, som er 5 Rdlr., aarlig uddeles til Fattige i Hammer-Sogn, den anden Deel 5 Rdlr. udgives til den, som holder skole for de fattige Børn, at lære og underviise, hvorfor og derforuden 20 Rdlr. til et Skole-Huuses Opbygelse er tillagt, hvilke To Hundrede og Tyve Rixdaler Courant efter den Sal. Mands Villie og Anstalt bleve leverede til hans Søn og Successor i Kaldet, Vælærverdige, nu Salige Mag. JENS STAMPE, at han i hans Leve-Tid skulle disponere derover, som han og Renterne efter de mig af hans Enke foreviiste Qvitteringer og Bevisligheder rigtig hver Aar haver udleveret baade til Skoleholderen og til Sognets Fattige. Men som ingen af den Sal. Mands Arvinger bliver ved Hammer Kald, og hans Enke, Madame Christiana Amalia Thestrup, begierer at entlediges fra samme Penge, og et formlig Legations-Brev derpaa at maatte oprettes, saa haver jeg Steen Kierulf, Provst i Kier-Herred, og Sogne-Præst til Aabye og Biersted Meenigheder, efter bemelte Enkens og Vedkommendes Begjæring, oprettet denne Fundatz, hvorledes efter Sal. Mag. HENDRICH STAMPES Villie og disse legerede 200 Rdlr. herefter skal handles og forholdes, som følger:

1.

At disse 20 Rdlr. Capital udsættes på Rente hos visse Folk, som bemelte Sal. Mag. JENS STAMPES Enke har lovet, naar Fundatzen bliver oprettet, i hendes Livs-Tid at være ansvarlig til, dog med Provstens Villie og Inspection, siden efter hendes Død, Provsten i Herredet at drage Omsorg derfor, og skal den halve Rente, som er 5 Rdlr., uddeles til de meest fattigste og gudfrygtigste Almisser-Lemmer i Hammer-Sogn, den anden halve Deel 5 Rdlr. udgives til skoleholderen, som antages til Skole-Huuset i Grindsted for fattige Børn, som før er meldet, og det til hver Aars 2den April eller Omslags-Termin.

2.

Indretter Madame, Sal. Mag. JENS STAMPES, en Bog hvorudi Copie af Fundatzen indføres, at Skoleholderen derudi kand qvittere for den

Deel han bekommer, og tillige indføre deres Navne, som nyder denne Almisser, og hvad enhver faaer, hvilken Antegnelse med Sogne-Præstens og 2de Dannemænds Underskrift af Sognet foreviises Provsten, som ogsaa aarlig i Bogen underskriver.

3.

Som de forhen melte 20 Rdlr. ey vare tilstrekkelige nok til et Skole-Huus at opbygge, og Sognemændene ey heller vare eenige om Pladsen til Huuset, som Ao. 1727. blev udviist af samtlige Proprietarier i Sal. Mag. JENS STAMPES Nærværelse, saa haver forbemelte Sal. Mag. JENS STAMPES Enke paa sin Sal. Mands Vegne tillagt dertil 20 Rdlr. for hvilke 40 Rdlr. hun selv lader opbygge et skikkeligt Skole-Huus i Grindsted, som Sognemændene efter Løfte i Fremtiden vedligeholder, i hvilken Henseende det og er billigt, at Enken Madame Thestrup, saa længe hun desforuden svarer til Capitalen, ogsaa raader for at udgive Renten til hvem hun eragter meest nødtørftige i Sognet, siden efter hende uddeeler Sogne-Præsten i Hammer i sine Medhielperes Nærværelse, Renten efter den samme Maade, som er anført.

4.

Anmodes hermed Hans Høyærværdighed Biskopen saavel som Provsten at have Indseende hermed, som ved deres Visitatzer kand eftersee Bogen, og agte Skoleholderens Fliid, om han haver tilbørlig Omhu at lære de fattige Børn, og fornemme om Renterne rigtig og til de nødtørftigste gudfrygtige Lemmer bliver uddeelt, saa at dermed saa troeligen og retsindeligen omgaaes, som de vente Velsignelse af Gud de fattiges Fader, og ikke kaste sig under Guds strænge Dom, som haardeligen hiemsøger dem, der vil forvende det, som skulle være de Fattige til Underviisning, Trøst og Vederqvægelse.

Ligelydende Fundatz indleveres til Hr. Biskopen og Provsten, og ombedes Hans Høyærværdighed Hr. Biskopen som Laugværge, tillige med sin kiære Datter og 2nd af den Sal. Mands Sødskende, som ere nærmest ved Haanden, dette ville underskrive.

Aalborg, den 9. Febr. 1734

Steen Kierulf

Mag. Hendrich Jensen Stampe, født 1639. af hr. Jens Jespersen Stampe, Sogne-Præst til Gisle og Helsted i Fyen, reyste (da han nogle Aar havde studeret i Kiøbenhavn) med Borgemester Thomes Brodersen i Odense, hans Børn, siden med Geheime-Raad Niels Banners Børn, 1666., ved hans Hiemkomst Hofmester hos Baron Holch, som 1675. kaldte ham til Sogne-Præst til disse (4re) Meenigheder, og blev gift med Madame Elisabeth Mumme, som døde 1692., siden med Marie Wittorff, og med disse tvende avlede 9 sønner og 9 døtre, og døde 1711.

P.S. Til videre Efterretning meldes dette, at Skole-Huuset nu er opbyggt, bestående af 6 Fag i Længden og 4 Fag i Bredden, saa er og givet en god Bibel til Skolen; Capitalen angaaende, da dersom den Løskyndiges, eller Madame Stampe i sin Tid skulle besvære sig over at beholde den, da skal Provsten være ansvarlig dertil og drage Omsorg for, at den på et vis Sted udsættes.

Aalborg, den 6 May 1734.

Steen Kierulf

Christiana Amalia Thestrup
Sal. Mag. Jens Stampes

Som Broder underskriver
E. H. Stampe

Som Laugværge og til videre
Bekræftelse
F. Thestrup

Ligeledes som Broder
underskriver
H.H. Stampe

Luftfoto 1980. Idrætshallen er uden for billedets højre kant, og hvor legepladsen ses, er nu skolens 4. pavillon opført.

Skoleledere ved Grindsted skole

1734 ?	Anders Asmussen
1745	Anders Pedersen
1748	Jens Poulsen
- 1755	Jens Pedersen
1755 - 1768	Christen Jørgensen Fanøe (tillige sognedegn)
1768 - 1799	Nicolaj Pedersen Toft (tillige sognedegn)
1799 - 1830	Emmer Andersen Svenstrup (tillige sognedegn - 1814)
1831 - 1833	Poulsen
1833 - 1843	Christensen
1843 - 1850	Poulsen
1850 - 1856	Nygaard
1857 - 1860	Klitgaard
1860 - 1864	J.K.Skadhaug
1864 - 1867	Nielsen
1867 - 1906	S. Kr. Jensen
1906 - 1928	M.J. Andersen
1928 - 1929	A. Andersen (konstitueret)
1929 - 1963	V. Damgren
1963 - 1979	Johs. Pedersen
1978 - 1980	K.M.Vejen (konstitueret)
1981 -	B. Echers

Grindsted skole efter jubilæet i 1984.

I de forløbne år har vi bestræbt os på at udvikle skolen til at fungere som en helhedsramme for børnenes aktiviteter uden for hjemmene:

- 1989: Lokalsamfundets første daginstitution, Naturbørnehaven, etableres på skolen med plads til 20 børn.
- 1992: Skolefritidsordningen for 6-9 årige (DUS I), "DUS med Naturen", oprettes som en del af den integrerede daginstitution.
- 1993-: "Skovbørnehaven", filial i "Dalen" på grund af pladsmangel i "Naturbørnehaven".
- 1994 : Mellegaard erhverves og tages i brug som børnehave med plads til 36 børn.
- 1995 : Skolefritidsordning for 10-14 årige (DUS) etableres i Ungdomshuset.

- 1996-: Mellegaard ombygges til børnehave med 52 pladser samt DUS II, som overflytttes fra Ungdomshuset.
- 1997 : Undertegnede går på pension og afløses af Grethe Andersen.

B. Echers
Januar 1999.

Grindsteds fæstebønder i 1799 under Wraae, Attrup og Langholts godser. Kun Christopher Andersen er selvejer.

Attrup Gods:-

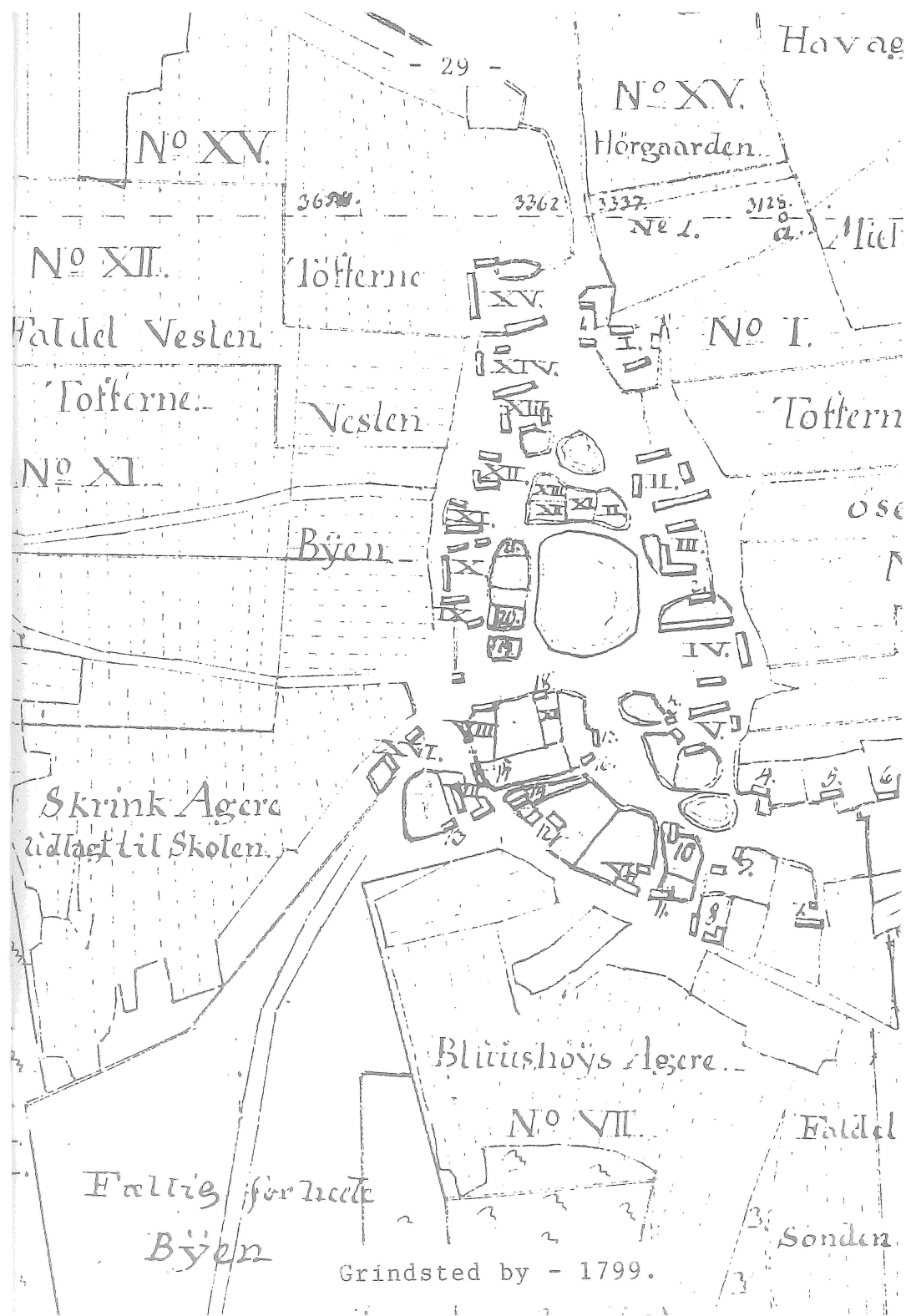
- I, lens lensen.
- II, Niels Rasmussen
- VIII, Lars Krog.
- XI, lens Christensen.
- XII, Poul Sørensen.
- 4, Christen Godskesen
- 3, Peder Dam.

- xvi Deigne Boeligen
- 12, Christopher Andersen
Selv Eier.

Langhøfts Gods:-

- v, Laus Jensen
- IX, Christen Thomesen
- x, Peder Iørgensens Enke
- 1, Niels Michelsen
- 3, Hans Overgaard
- 8, Sindel Jensen
- 18, Laus Laisen
- 19, lens Nielsen
- 20, Søren Jensen
- 21, lens Baks Enke

- Wraae Gods:-*
- III, Anders Peitersen
 - IV, Iacob Olesen
 - VI, Hans Christian
 - VII, Rasmus Skræder
 - XIII, Jeppe Nielsen
 - XIV, Iacob Jeppesen
 - XV, Niels Sørensen
 - 2, Peder Simonsen
 - 6, Christen Snekker
 - 7, Peder Iohan
 - 9, Peder Willes Enke
 - 10, Laus Pallesen.
 - 11, Niels Christophersen
 - 12, Iver Andersens Enke.
 - 14, Lars Madsen
 - 15, Peder Andersen
 - 16, Peder Soldat
 - 17, Christen Jacobsen Enke.

Grindsted by - 1799.

Nærværende matrikelskort er udlånt fra Horsens-Hammer Lokalhistoriske Arkiv ved Johannes Høgsted Jensen. Kortet er et kopi af originalen som beror hos Matrikeldirektoratet i København.

Gårdene i Grindsted havde været fæstegårde under henholdsvis Langholts, Wraa og Attrup godser, men i 1798 blev der af Kongelig Landmaaler Ole Hall foretaget en opmåling med henblik på udskiftningen i 1799 med baggrund i bondereformen i 1788. På kortet er påført en fortegnelse over beboernes navne samt numre sat ved deres respektive ejendomme.

Opmålingsmetoden har været afskridtning og anvendelse af målebånd og favnmål, og de eneste referencer man har haft har været eksisterende veje og bygninger.

Det ses på kortet, at der kun har været særdeles sparsom skov- og kratbevoksning omkring Grindsted. Kun lige syd for byen samt mod Hammerdam har der været bevoksning.

Denne kortouche sidder i Grindsted udskiftningskort fra 1798-99. Den oplyser om opmålingssted samt opmålingstidspunkt og hvem der har tegnet kortet. I år er det 200 år siden.

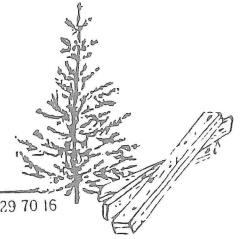
COPIE KORT
over
GRINDSTED BYES
LORDE

Aalborg Amt Kier Herrad
Hammer Sogn
Opmaalt Aar 1798 og Tid skiftet
1799 af

OLE HALL
Kongelig Bestaller Landmaaler

KURT'S SAVVÆRK/ TØMMERHANDEL

v Kurt Jensen Søhusevej 54 Hammer Bakker 9380 Vestbjerg Tlf 98 29 70 16

TRÆ købes, evt. på roden, også mindre partier.

OPSKÆRING af tømmer.

SALG af tømmer, brædder og lægter direkte fra savværket.

Fredag kl. 12.00 - 18.00

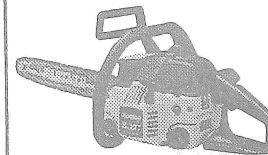
Lørdag kl. 08.00 - 12.00

eller efter aftale på tlf. 98 29 70 16

(bedst mellem kl. 18 - 20).

Prøv en ny PARTNER

Græs- trimmer/ buskrydder

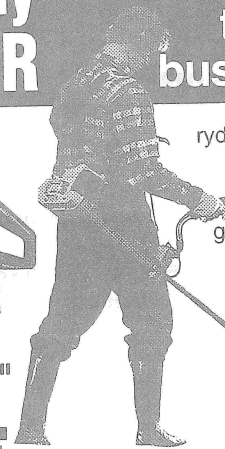
**PARTNER
351**
motorsav med 16"
sværd

1195,-
Excl. moms

Prøv den
hos
fagmanden

**PJ Skov
værktøj**

Thistedvej 100 - 9400 Nørresunby
98 17 27 33

rydder græs, buske
og småtræer på
vanskeligt til-
gængelige steder.

Priser fra kun

716,-

Excl. moms

Altid
brugte
SAVE
på lager